

פרק 8 - סדר ציבורי

מקורות והגדרות

לוחות 1-5: הלמ"ס

- הרשעה בדין** - כהרשעה נחשב כל חיוב בדין של אדם בהאשמה שהוגשה נגדו בתיק בית משפט אחד.
- סוג עברה** - פסק הדין ותיק בית משפט יכולים לכלול אישום בהפרה של יותר מאשר סעיף חוק אחד. בעיבודים הסטטיסטיים בהם הפרט מיוצג על ידי עברה אחת, נקבע סוג העברה לפי סעיף החוק החמור ביותר בהאשמה ובהרשעה כולה, מבחינת העונש המרבי הצפוי לנאשם, בהתאם לחוק ובהתאם לדירוג חומרת קבוצת העברה, כפי שנקבע על ידי משטרת ישראל. סיווג העברות:
- עברות כלפי בטחון המדינה**: בגידה וריגול, מרד והסתה למרד, עברות על חוקי חירום, הסתננות ומסירת סודות רשמיים.
- עברות כלפי הסדר הציבורי**: הכשלת עובד ציבור, תקיפה והכשלת שוטר, קטטות והפרעות ברחובות ובמוסדות, איומים, שוחד, התקהלות או התאגדות, מטרד רעש וחסידת דרך, הסגת גבול ועברות כנגד חוק הכניסה לישראל.
- עברות כלפי חיי אדם**: רצח, ניסיון לרצח, הריגה, גרימת מוות ברשלנות, איומי רצח והריגה.
- עברות כלפי גופו של אדם**: חבלה גופנית חמורה, תקיפה, חטיפה, כפייה ומאסר שווא.
- עברות מין**: אינוס, מעשים מגונים, הפצת מחלות מין, הטרדה מינית.
- עברות מוסר**: עברות זנות ועברות סמים.
- עברות רכוש**: שוד, סחיטה, תקיפה לשם גניבה, התפרצות לבתי עסק, מוסדות ודירות, גניבות אופניים או רכב, כייסות וגרימת נזק לרכוש בזדון.
- עברות מרמה ועבירות כלכליות**: זיוף מסמכים, זיוף כספים ומשיכת שיק ללא כיסוי.
- עברות מנהליות**: חוקי עזר עירוניים.
- עברות רישוי**: רישוי נשק ותחמושת, רישוי מלאכות, תעשייה ועסקים, רדיו וטלוויזיה, עברות תעבורה ועברות רישוי בנייה לא חוקית.
- מועדות** - החל בשנת 1979, נאשמים ומורשעים בדין ייחשבו כמועדים אם חויבו בדין בשתי הרשעות או יותר עד סוף השנה הנחקרת. נאשמים ומורשעים חדשים נחשבים מי שחויבו בדין עד סוף השנה הנחקרת בהרשעה אחת בלבד, גם אם כללה יותר מאשר עברה אחת שבגינם הורשעו. מקרים בהם נאשמים הורשעו בדין ובוצעה להם מחיקה של ההרשעה לאחר ביצוע עונשם ייחשבו גם הם כ"חדשים".
- מבוגרים וקטינים (גיל אחריות פלילית)** - הסיווג למבוגר ולקטין נעשה לפי הקריטריונים הבאים: גיל בעת ביצוע העברה, גיל בעת הגשת כתב אישום, ובית משפט בו נשפט הפרט. קטין נחשב מי ש-2 מתוך 3 הקריטריונים מצביעים על היותו קטין, שאר המקרים ייחשבו כמבוגרים.
- עד 2008 קבע חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) כי אם הנאשם ביצע את העברה כקטין וביום הגשת כתב האישום היה מבוגר, הוא יישפט כמבוגר. תיקון מספר 14 שהתקבל בשנת 2008 קבע כי נער שביצע את העברה כקטין וכתב האישום נגדו בגין אותה עברה הוגש לפני הגיעו לגיל 19, הוא יישפט כקטין.

החל בנתוני שנת 2010, חל שינוי בלוחות 8.1 ו-8.2 והנתונים בהם התקבלו ממערכת המרשם הפלילי החדשה. מערכת זו פותחה ומנוהלת במנהל הטכנולוגיות של משטרת ישראל. ייעודה של המערכת הוא ניהול המרשם הפלילי על פי העקרונות הקבועים בחוק, כולל כללי התיישנות ומחיקת מידע. במסגרת המרשם הפלילי מתועדים ומנוהלים כלל העברות הפליליות שבוצעו, ההכרעות בגין עברות אלו והעונשים שנפסקו בגינן. במציאות שקדמה למרשם הפלילי החדש היו פערי מידע בין מערכות המידע השונות בשל בעיות טכניות, כגון: בעיות ממשקים בין מערכות שונות, שינויים בחוק שלא ניתן היה ליישם במערכת הטכנולוגית הישנה וכדומה. לפיכך, הנתונים הוסבו מהמערכת הישנה אל המערכת החדשה. בנוסף, בשונה מהנתונים שהוצגו בשנתונים קודמים, לא נוכו זרים והנתונים כוללים את תושבי הרשות הפלסטינית, תיירים, עובדים זרים ושוהים בלתי חוקיים שגרו בעת ביצוע העברה בת"א-יפו. **בעקבות שינויים אלו לא ניתן להשוות את נתוני שנת 2010 ואילך, כפי שהם מוצגים בלוחות 8.1 ו-8.2, לנתונים משנים קודמות.**

לוח 6: משרד העבודה והרווחה, שירות המבחן למבוגרים, מחוז ת"א והמרכז

מבוגרים בטיפול - עבריינים מבוגרים (מעל גיל 18) שהופנו במשך השנה על ידי בית-משפט שירות המבחן לשירות המבחן למבוגרים לחקירה והכנת תסקיר ו/או שנידונו לסנקציות עונשיות בפיקוח קצין מבחן.

לוחות 7-8: משטרת ישראל, המטה הארצי, מדור סטטיסטיקה

תיקי חקירה - רישומים של אירועים פליליים שנרשמו במשטרה. תיק חקירה יכול לכלול יותר מאשר אירוע פלילי אחד וכן יותר מאשר עבריין אחד.

פרטי אירוע - הגדרה זו מקבילה לתיקי חקירה (ההגדרה נוספה בשנת 2004).

אי-תביעה - חקירה משטרתית שמסתיימת בלא פתיחת תיק פלילי ובלא רישום פלילי, מאחר שלחשוד אין רישומים קודמים במשטרה, ומאחר שנסיבות העברה קלות.

חשודים - חשודים שהתגלו בתיקי חקירה במשך השנה. כל חשוד נמנה פעם אחת במשך השנה, על פי העברה החמורה ביותר שבביצועה הוא חשוד.

החל בשנת 2004 שונתה צורת הצגת הנתונים והם כוללים עתה הן תיקי חקירה (פ"א - פרטי אירוע) והן תיקי אי-תביעה (א"ת). הנתונים שפורסמו בלוחות בשנים קודמות עבור "תיקי חקירה" דומים לנתונים מסוג פרטי אירוע.

החל בשנת 2012 המשטרה עברה למערכת נתונים חדשה (פל"א) ובה תיק חקירה יכול לכלול יותר מעברה אחת ולכן סה"כ תיקי החקירה אינו דומה לסה"כ העברות.

לוח 9: הנהלת בתי המשפט, מד"ע (מחקר, דו"חות, הערכה)

תיקים עיקריים - לא כולל תיקי בקשות באזרחי ותיקי בקשות בפלילי (כמו דחיית מועד דיון, צו עיכוב יציאה מהארץ).

בית משפט

לענייני משפחה - שוכן ברמת גן.